

Algemeen bestuur veiligheidsregio

Doorkiesnummer
06-20979129
Inlichtingen bij
R. Kouwenhoven, M.
Luijten
Ons kenmerk
V019-2021

Datum 17 juli 2021

Onderwerp Afronding taakdifferentiatie brandweer en vervolgoopdrachten

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

Op 21 juni jl. hebben het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid de-charge verleend aan de 'denktank taakdifferentiatie brandweer' en een nieuwe 'stuurgroep toekomstbestendig brandweerstelsel' ingericht. Deze stuurgroep heeft als opdracht gekregen om de eerste bouwsteen van de denkrichting te implementeren en om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. De afronding van de opdracht van de denktank en de vervolgoopdracht aan de stuurgroep licht ik onderstaand graag toe.

Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een combinatie van vrijwillige en beroepsbrandweer. Beide kennen dezelfde eisen op het gebied van vakbekwaamheid en hebben eenzelfde takenpakket. Zoals eerder al is gebleken zijn elementen uit de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd met Europese en internationale regelgeving en met jurisprudentie van het Europese hof van Justitie, specifiek ten aanzien van de Deeltijd-richtlijn en het algemene gelijkheidsbeginsel. Hierdoor kan de huidige situatie niet ongewijzigd in stand blijven.

Er zijn in het Veiligheidsberaad verschillende mogelijkheden aan de orde geweest om met deze problematiek om te gaan. Uiteindelijk hebben het Veiligheidsberaad en de minister van JenV in juni 2019 aan de denktank taakdifferentie brandweer opdracht gegeven om nader te verkennen hoe brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van beroepsmedewerkers, om te voldoen aan Europese regelgeving. Tevens is opdracht gegeven om in kaart te brengen welke mogelijke consequenties dit heeft voor de brandweerorganisatie. Voor de uitwerking is uitgegaan van zes leidende principes, te weten: behoud van vrijwilligheid, toekomstbestendig stelsel, juridisch houdbaar, gelijkwaardige brandweezorg, veiligheid van het brandweerpersoneel en praktische uitvoerbaarheid.

De denktank is gekomen tot een vorm van (taak)differentiatie, die is opgebouwd uit het totaal van vier bouwstenen: (1) verplichte beschikbaarheid, (2) aantal repressieve taken, (3) type taken en (4) vakbekwaam worden en blijven. Ik verwijs hiervoor verder naar het eindoplevering van de denktank, zoals geagendeerd voor de vergadering van het Veilig-

heidsberaad en de minister van JenV op 22 februari 2021. In die vergadering zijn de uitwerking en consequenties van de denkrichting besproken. Daarbij zijn de volgende zaken rondom het voorliggend vraagstuk (nogmaals) geconstateerd:

- > dat een brandweerstelsel met behoud van vrijwilligheid als uitgangspunt geldt;
- > dat een fundamenteel onderscheid tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers noodzakelijk is, gezien (Europese) wet- en regelgeving;
- > dat een breed draagvlak bestaat voor het implementeren van de eerste bouwsteen (i.c. kazernering en consignatie). Het Veiligheidsberaad stelt hierbij als voorwaarde dat de minister van JenV alle incidentele en structurele kosten op zich neemt. Afgesproken is om gezamenlijk een goede 'case' maken voor de komende gesprekken aan de formatietafel;
- > dat wellicht ook andere elementen kunnen bijdragen aan het aanbrengen van een (fundamenteel) onderscheid tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers, maar dat er geen eenduidig beeld bestaat inzake welke elementen dat precies zijn;
- > dat andere ontwikkelingen bij de brandweer ook vragen om aanpassingen (stappen om te nemen), om te komen tot een toekomstbestendig brandweerstelsel;
- > dat breed draagvlak bestaat voor een gefaseerde aanpak van het vraagstuk, met voldoende tijd en aandacht voor het proces en de impact van de veranderingen voor de veiligheidsregio's. Daarbij is het wenselijk dat na iedere fase een toets plaatsvindt om te onderzoeken in hoeverre er voldoende onderscheid is gemaakt en indien er nog onvoldoende onderscheid is, welke stappen verder nodig zijn met aandacht voor de uitvoerbaarheid van de vervolgstappen.

Verder kan naar aanleiding van het Commissiedebat van de Tweede Kamer over taakdifferentiatie brandweer op 27 mei 2021 worden geconstateerd dat de Tweede Kamer zeer hecht aan het stelsel met vrijwilligheid. In het Commissiedebat heeft de minister van JenV ook toegezegd door een tweetal juristen en in nauwe afstemming met de praktijk een 'third opinion' te laten uitvoeren naar de interpretatie van de Europese wet- en regelgeving.

Al met al hebben het Veiligheidsberaad en de minister van JenV op 21 juni 2021 het besluit genomen decharge te verlenen aan de denktank taakdifferentie en een nieuwe stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' in te richten. Deze stuurgroep heeft als opdracht gekregen om een plan uit te werken voor implementatie van de eerste bouwsteen van de denkrichting en als aanvullende opdracht om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn om mee aan de slag te gaan, om toe te werken naar een toekomstbestendig brandweerstelsel.

Bij de eerste bouwsteen gaat het om verplichte beschikbaarheid. De vrijwilliger werkt op basis van vrijwilligheid en kan niet worden verplicht om taken uit te voeren en beschikbaar te zijn op een bepaald moment. Vormen van consignering (het buiten werktijd verplicht oproepbaar zijn voor spoedgevallen) en kazernering (verplichte aanwezigheid op de kazerne) zijn dan niet meer aan de orde. Voor de beroepsmedewerker geldt dat de verplichting blijft.

In de opdracht van het implementatieplan voor de eerste bouwsteen worden activiteiten, planning, verantwoordelijkheden en financiën opgenomen. Ook moet het implementatieplan inzicht geven in de personele, organisatorische en financiële consequenties van de eerste bouwsteen. Het implementatieplan wordt eind 2021 ter bespreking voorgelegd aan de vergadering van het Veiligheidsberaad en de minister van JenV.

In de aanvullende opdracht naar thema's voor een toekomstbestendig brandweerstelsel betreft de stuurgroep ook relevante brandweerontwikkelingen, zoals slagkracht en paraatheid. In de vergadering van het Veiligheidsberaad en de minister van JenV eind 2021 wordt de scope voor deze aanvullende opdracht bepaald. Deze wordt vervolgens uitgewerkt in een onderzoeksopdracht die wordt besproken in de gezamenlijke vergadering voorjaar 2022.

In de stuurgroep hebben in ieder geval de volgende functionarissen zitting:

- > portefeuillehouder Brandweer van het Veiligheidsberaad, Wouter Kolff (voorzitter);
- > portefeuillehouder Vrijwilligheid van het Veiligheidsberaad, Marco Out;
- > voorzitter van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's, Paul Depla;
- > directeur Veiligheidsregio's, Crisisbeheersing en Meldkamer van het ministerie van JenV, Paul Gelton;
- > een directeur veiligheidsregio/regionaal commandant;
- > secretaris stuurgroep vanuit het IFV.

Met vriendelijke groet,

Dhr. mr. A.W. Kolff
Portefeuillehouder Brandweer Veiligheidsberaad